

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

TANNHELSE
ROGALAND FKF

ÅRSMELDING 2008

Forsidefoto: Kjetil Alsvik
Fylkesrådmann Liv Fredriksen i samtale med Tannlege Jan Ingve Helvig

INNHALDSFORTEGNELSE

	side
1. Forord av styreleder	4
2. Innledning	5
3. Produksjon & økonomi	7
4. Specialisttjenester	10
5. Tannhelseutvikling	12
6. Kvalitetssystem	15
7. Helse, miljø og sikkerhet	15
8. Personell	16
9. Folkehelse	18
10. Aktuelle saker	22
11. Utfordringer og tiltak for 2009	23
12. Tabellvedlegg	24
13. Adresseliste	31

1. Forord av styreleder

Folkehelse Rogaland

Tannhelse Rogaland har lagt bak seg eit godt år i 2008. Det er gjort ein stor innsats på alle plan, og resultatene er svært gode. Takk til alle medarbeidarar som har bidratt til dette!

Samtidig som arbeidet for gode tenner går for fullt, er det også eit stort engasjement for å vidareutvikla Tannhelse Rogaland. For det som er bra, kan bli betre.

3T-prosessen har fostra mange gode forslag til forbedringar, og mykje er alt gjennomført. Målet med ein slik prosess må vera at alle skal oppleve at dei får meir att for arbeidet: Meir kompetanse, større tryggleik, nye utfordringar, betre arbeidsmiljø og fleire karrierevegar. Både tilsette, brukarar og publikum vil oppleve at Tannhelse Rogaland er i stadig endring. Og det er bra.

Ei viktig endring i 2008 var etableringa av ein ny spesialisttannklinik i Bjergsted. Svært mange tilsette og andre interesserte deltok på opninga, og me gledde oss over ein ny klinik som alt bobla av aktivitet.

Denne klinikken styrkar det faglege tilbodet til innbyggjarane i Rogaland. Men målet vårt er også at spesialisttannklinikken om kort tid skal vera eit odontologisk kompetansesenter, der fagutvikling, vidareutdanning og forskning står i sentrum. Det vil gjera det enklare å spesialisera seg, og det vil danna kjernen i eit stort og sterkt tannhelsefagleg miljø i Rogaland.

Avslutningsvis vil eg venda tilbake til det viktigste: tennene. Kapittel 5 omhandlar tannstatus blant fylkets 5-, 12- og 18-åringar frå 2003-2008. Det syner ei positiv utvikling, og dokumenterer at målretta forebyggjande arbeid gir uttelling. Dette er folkehelsearbeid i praksis!

Så takk til alle tilsette, og til alle andre som gjer ein innsats for betre tenner i Rogaland!

For styret i Tannhelse Rogaland

Knut Vassbø

Styreleiar

Styret i Tannhelse Rogaland FKF 2008

Styremedlemmer

Knut Vassbø, styreleder
Lisbeth Vikse, nestleder
Marit Thorsheim
Sigmund Ringodd
Åse Irene Hermansen

Varamedlemmer

Tora Elisabeth Glimsdal Sandanger
Mimi Sandved Knudsen
Inger Marie Åsbø
Berit Lund-Andersen
Gerd Haugene Anonsen

Parti

KrF
H
Ap og PP
Ansattes representant
Ansattes representant

2. Innledning

Tannhelse Rogaland FKF

Siden 1. januar 2004 har den offentlige tannhelsetjenesten i Rogaland vært organisert som et fylkekommunalt foretak.

Tannhelse Rogaland FKF ivaretar fylkeskommunens ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Vi driver helsefremmende og forebyggende arbeid og gir gratis tannbehandling til prioriterte grupper. Vår hovedoppgave og målsetning er å gi rett hjelp til rett tid og sette befolkningen i stand til å bevare tenner for livet.

Tannhelse Rogaland er den tjenesten i fylkeskommunen, bortsett fra offentlige kommunikasjon, som har størst kontakt med befolkningen. I 2008 var 152.850 rogalandinger under tilsyn av Tannhelse Rogaland.

Tannhelse Rogaland har 46 tannklinikker delt inn i 6 tannhelsedistrikter som ledes av en overtannlege, og til sammen 300 tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer. Fylkestannlegen er daglig leder i foretaket, og har det overordnede ansvaret for den daglige driften. Tannhelse Rogaland driver tannlegevakt i Stavanger og Haugesund på lørdager, søndager og helligdager som er åpen for akutt tannbehandling.

Mål og oppgaver

Lov om tannhelsetjenesten (1983) pålegger fylkeskommunen følgende oppgaver:

- Tannhelsetjenesten skal spre opplysning og øke interessen for hva den enkelte og samfunnet kan gjøre for å fremme tannhelsen
- Ansvaret for at tannhelsetjenester, medregnet spesialisttjenester, i rimelig grad er tilgjengelige for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket
- Tannhelsetjenesten skal organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen
- Tannhelsetjenesten skal gi nødvendig forebygging og behandling til prioriterte grupper. Tilbudet skal være regelmessig og oppsøkende.

I St. meld nr. 35 (2006 – 2007) fremgår det at befolkningens tannhelse er betydelig forbedret de siste 30-40 år, men at ca. 10-15 prosent av barn og unge har tannhelseproblemer. Det store flertallet av voksne går regelmessig til tannhelsekontroll, men mange unnlater det av ulike grunner som for eksempel økonomi, angst, og livssituasjon. Vi har sosial ulikhet i tannhelse i Norge.

Regjeringen vil, som ett av tiltakene, styrke fylkeskommunen som forvaltningsnivå for tannhelsetjenesten. Dett skal skje gjennom blant annet å tillegge et følge med-ansvar for hele befolkningen når det gjelder tannhelse- og tjenesteforhold, styrking av fylkeskommunens rolle i folkehelsearbeidet og virkemidler knyttet spesialisttjenester. Andre nye oppgaver som forslås lagt fylkeskommunene er ansvar forskning, fagutvikling og kvalitetsutvikling innenfor tannhelsetjenesten, inklusiv privat sektor.

Gratis tannbehandling til prioriterte grupper

Lov om tannhelsetjenesten bestemmer hvem som har rett på gratis tannbehandling. I tillegg har Fylkestinget i Rogaland vedtatt at andre grupper også skal ha gratis tannbehandling på offentlig tannklinikk. Tilbudet om gratis tannbehandling skal gis i prioritert rekkefølge.

Voksne betalende pasienter er også velkommen på de offentlige tannklinikkene, både for at arbeidsdagen skal være faglig stimulerende for tannhelsepersonellet og for å opprettholde nødvendige økonomiske rammer.

Lovpålagte grupper med rett på gratis tannbehandling på offentlig tannklinikk**Gruppe A**

Barn og unge fra 0-18 år.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk. Betaler selv for idrettsskinner.

Gruppe B

Psykisk utviklingshemmede over 18 år

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk.

Gruppe C1

Eldre, uføre og kronisk syke med opphold i somatiske/psykiatriske institusjoner som sykehjem, aldershjem og sykehus.

Tilbud: Gratis nødvendig behandling på offentlig tannklinikk forutsatt at oppholdet vil vare utover 3 måneder. Kun akutthjelp dersom oppholdet er kortere.

Rusmiddelmissbrukere som oppholder seg i behandlingsinstitusjoner etter lov om spesialisthelsetjenesten og omsorgsinstitusjoner etter sosialtjenesteloven.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk når oppholdet har vart 3 måneder. Akutthjelp fra 1. dag.

Gruppe C2

Pasienter som mottar hjemmebaserte tjenester i åpen omsorg på grunnlag av vedtak etter Kommunehelsetjenesteloven. Praktisk hjelp etter lov om sosiale tjenester gir ikke rett til gratis tannbehandling.

Tilbud: Gratis nødvendig behandling på offentlig tannklinikk når hjelpen gis minst 1 gang i uken og det er forventet at den vil vare utover 3 måneder. Kun akutthjelp dersom oppholdet er kortere.

Gruppe D

Unge som fyller 19 og 20 år i behandlingsåret.

Tilbud: Betaler 25 % av honoraret inkludert tannteknikerutgifter, unntatt for gitt behandling hvor trygderefusjon, helt eller delvis, vil dekke deler av kostnaden.

Ikke-lovpålagte grupper med rett på gratis tannbehandling på offentlig klinikk**Gruppe E1**

Fengselsinnsatte.

Tilbud: Varetektsfanger og soningsfanger med opphold mindre enn tre måneder, tilbys kun akuttbehandling ved offentlig tannklinikk. Soningsfanger, samt varetektsfanger med opphold utover tre måneder, tilbys akutt- og nødvendig tannbehandling ved offentlig tannklinikk. For soningsfanger yngre enn 20 år, gjelder ikke 3-månedersregelen. Ved omfattende behandling, dekkes dette av pasienten selv eller av hjemkommunen etter lov om sosial omsorg.

Gruppe E2 tilhører etter revidert statsbudsjett 2005, gruppe C1.

Gruppe E3

Psykiatriske pasienter i åpen omsorg som får poliklinisk behandling i spesialisthelsetjenesten over en periode på minimum tre måneder.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk. Akutthjelp fra 1. dag.

Gruppe E4

Personer i pleie av pårørende. Pleiebehovet må attesteres av lege.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk når pleieperioden er forventet å vare utover 3 måneder. Akutthjelp fra 1. dag.

Rusmiddelavhengige

Rusmisbrukere som mottar kommunale tjenester etter sosialtjenesteloven § 4-2 a-d og § 4-3 på grunn av sitt rusmisbruk, i mer enn 3 måneder.

Tilbud: Fri behandling på offentlig tannklinikk, eller hos privatpraktiserende tannlege som Tannhelse Rogaland har avtale med. Akutthjelp fra 1. dag.

3. Produksjon og økonomi

Måloppnåelse 2008

- o Budsjettmålene for 2008 er oppfylt.
- o Tilbudet til de prioriterte gruppene viser en økning på 6009 i forhold til driftsplan og budsjett, 1678 flere er under tilsyn enn i 2007 og 337 flere behandlet. Uprioriterte har økt med 1300.
- o Netto driftsutgifter er innenfor budsjett.
- o Fokus på helsefremmende og forebyggende arbeid, med sikte på styrking og systematisering av dette, er videreført og registrerte tannhelsesdata for 5,12- og 18-åringene viser klar bedring.
- o Styrking av tjenestene til eldre og langtidssyke er videreført og ca 250 flere i hjemmesykepleie er under tilsyn enn året før.
- o Det er noe færre behandlet enn forventet i rusmisbrukergruppen.

Vurdering av driften for 2008

Personellsituasjonen, for tannleger har vært god. Det har vært en bedring i rekruttering av tannleger utdannet i Norge.

Tiltak for å få tannlegene til å stå lenge i stillingene, har vært utredet og delvis iverksatt. Dette er nødvendig for å sikre en god tjenesteproduksjon og god kvalitet på tjenestene.

Rekruttering av tannpleiere er fremdeles et problem. I tillegg har det vært et økende problem å rekruttere til tannhelsesekretærstillinger.

Mål for tjenesteomfang er definert i årlig driftsplan og bestilling. Tilbud til de prioriterte gruppene i 2008 viser en økning på 6009 i forhold til driftsplan og bestilling. Økningen er forholdsvis størst for brukere i hjemmesykepleie og 19 – 20-åringene.

Aktivitet i forhold til forebyggende tannhelsearbeid er videreført og styrket, og samlet ressursbruk til dette er økt betydelig siste årene. Overførte midler fra overskudd har bidratt til å finansiere denne satsingen.

Tannhelsesdata viser bedring, både for 5-,12- og 18-åringene. Det er gledelig at forskjellene mellom distriktene blir mindre.

Forlenging av innkallingsintervall medfører at de med best tannhelse ikke registreres i statistikken. Dette medfører dårligere gjennomsnittall enn om alle ble registrert.

Tannhelsetilbud til rusmisbrukere er opprettet i 2005/2006. Tjenesten tilbys delvis gjennom nyansatte tannleger (kompetanseteam) og delvis gjennom avtaler med privat praksis. Tilbudet er nå godt etablert og erfaringer med driften viser, som og var ventet, at for denne pasientgruppen er det vanskelig å få til et like effektivt behandlingsopplegg som for andre prioriterte grupper. De som har meldt seg, og som har rett til behandling, har fått tilbud om dette. Tilbudet er utvidet til personer i LAR.

Rogaland Spesialisttannklinikk er ferdigstilt og tatt i bruk i 2008. Spesialister innenfor kjeveortopedi, Kirurgi og periodonti er på plass. Videre er kompetanse-team for tannhelsetilbud til rusmisbrukere og odontofobi lokalisert her. Spesialist i protetikk er ansatt og starter august 2009. Stilling for spesialist i endodonti skal utlyses.

Sykefraværet var i 2006 5,6 %. I første kvartal 2007 var det 4,9 %. Som følge av problemer med datasystemet i Rogaland Fylkeskommune foreligger ikke data for fravær utover 1. kvartal 2007. Sykefraværet var 5,8 % i 2008.

Urovekkende økning i utgifter til varekjøp gjorde det nødvendig å stramme inn fra november. Dette ble fulgt opp på en god måte fra klinikkene.

Tjenesteproduksjonen har vært svært god og de ansatte har vist lojalitet og evne til å tilpasse driften ved behov. **Alle ansatte må berømmes for innsatsen i 2008.**

Økonomi

Regnskapet viser netto mindre-forbruk på 6,4 mill, i forhold til budsjett, inkludert 2,3 mill fra overført overskudd 2007.

Omlegging til anordning av inntekter ga en inngående balanse pr. 1.01.08 med 3,436 mill. Tapsavsetning for utestående for 2008 er satt til 1 mill.

Nøkkeltall (resultat i hele tusen):

Driftsresultat	6445
Overført overskudd 2007	2338
I B 1.01.08 inntekter	3435
Tapsavsetning	1000
Opparbeidet resultat 2008	1672

1. Utgifter

I forhold til detaljert budsjett er det et merforbruk knyttet til lønn på 2,9 mill på ordinær drift, av dette er 1,4 mill økt bonus og arbeidsgiveravgift, som følge av økte inntekter. Forsikringer som tidligere har vært dekket av sentral pott i Rfk, er belastet regnskapet og inngår i merforbruk. Samlet merforbruk, utenom prosjekter, til lønn og kjøp av varer og tjenester, er 5,2 mill inklusiv moms.

Prosjekter som er gjennomført (forebyggende arbeid, poliklinisk kirurgi, tilbud til rusmisbrukere, overtidspolis, etter og videreutdanning, styreutgifter med mer), har en samlet utgift på 11,7 mill og inntekter på 7 mill. I tillegg er det avsatt, til finansiering av prosjektene, 2,1 mill til etter og videreutdanning og 2,88 mill til dekking av tilbud til rusmisbrukere, folkehelsearbeid, styreutgifter med mer, totalt 4,98 mill. Dette gir et **mindreforbruk på 0,2 mill** for prosjekter

2. Inntekter

Merinntekter fra pasientbehandling, inkludert inntekter fra prosjekter, er 15,6 mill, dvs. 9,7 mill fra ordinær drift, inkludert inngående balanse 1.01.08 (utestående opparbeidet før 2008) på 3,4 mill, og 5,9 mill fra prosjekter. Sykepenger fra trygden og refusjoner av lønn, er 2,4 mill høyere enn budsjett, inkludert gitt tilskudd fra staten til utredning av kompetansesenter på 0,9 mill.

Merinntekter fra pasientinntekter, økte overføringer og refusjoner (trygderefusjoner med mer), tidligere opparbeidet utestående fordringer er til sammen på 11,3 mill., 18 mill medtatt prosjekter. **Samlet mindre forbruk, (inkludert overført overskudd 2007 på 2,3 mill), er 6,4 mill.**

Behandlingsomfang

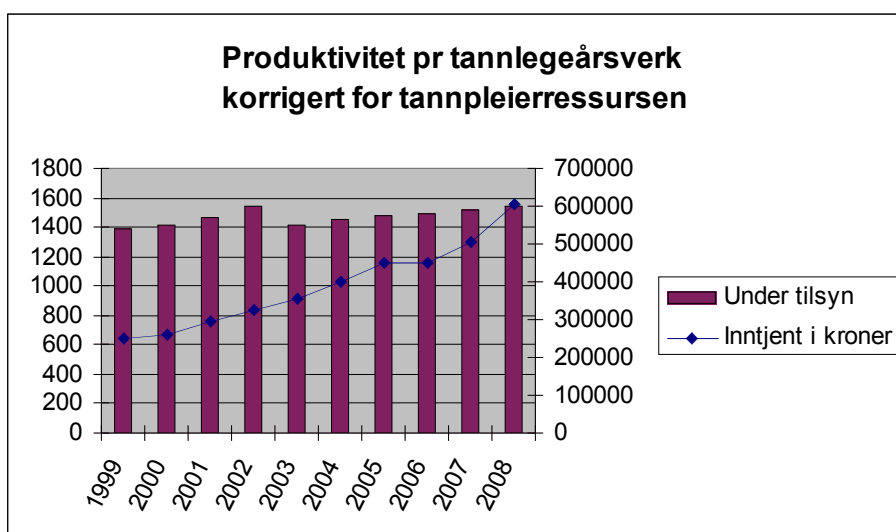
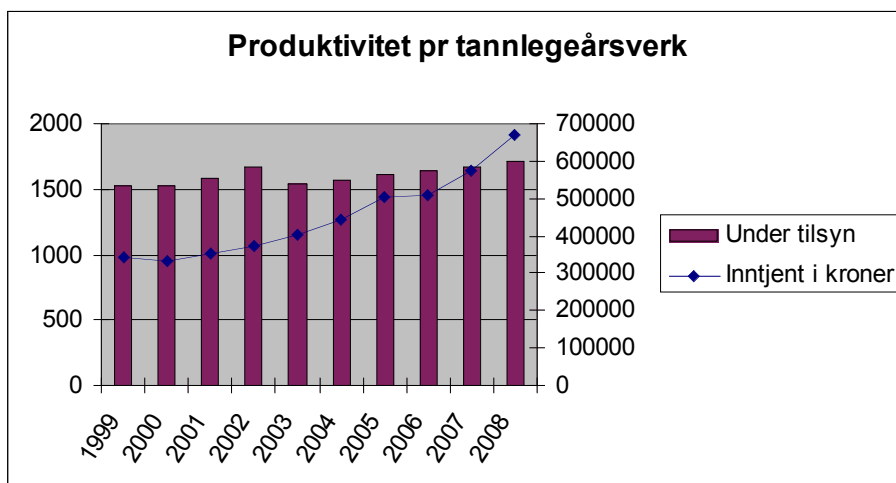
Antall under tilsyn og pasientinntekter de siste 4 årene

GRUPPER	2008			2007		2006		2005	
	Mål	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%
Gruppe A	99000	103585	96,7	102 211	96	99281	96	101579	96
Gruppe B	1 400	1495	94	1 446	94	1 435	95	1 390	95
Gruppe C 1	5 800	2921	87	3 025		2 838	88	2 660	86
Gruppe C 2		3253	70,2	3057	88	2 662	57	1 931	72
Gruppe D	8 600	9738	86	9535	87	8 963	87	9 281	86
Gruppe E	1 400	1252		1357		1 058		967	
SUM A - E	116200	122244		120531		116236		117808	
Gruppe F	26 000	30641	11,2	29 328	11	27 844	12	24 327	9
SUM A - F	140500	152850	37	149 859	37	147580	37	142135	37
Pas. inntekter	48,3	58,6	mill	48,5 mill		41,5	mill	40,2	mill

Produktivitet

Kostraratall viser at antall personer under tilsyn pr årsverk er høyere i Rogaland enn ellers i regionen og nasjonalt. Netto utgifter pr person under tilsyn i prioriterte grupper er lavere i Rogaland enn ellers i regionen og nasjonalt.

Produktivitet pr tannlegeårsverk				Produktivitet pr tannlegeårsverk korrigert for tannpleierressursen	
ÅR	Under tilsyn	Inntjent i kroner	Årsverk	Under tilsyn	Inntjent i kroner
1999	1518	344008	208	1388	248483
2000	1518	334508	203	1414	261255
2001	1577	351559	196	1465	292904
2002	1673	373413	196	1548	326400
2003	1539	404963	216	1419	357139
2004	1567	445671	214	1447	402273
2005	1612	505281	217	1474	447816
2006	1635	509416		1494	451676
2007	1665	575633		1511	506989
2008	1706	667397		1549	606016

4. Spesialisttjenester

Spesialisttjenester og spesialkompetanse

Spesialistkompetanse innen tannhelsetjenesten i Rogaland har tidligere stort sett vært dekket av privat praksis.

Rogaland spesialisttannklinikk ble offisielt åpnet av Fylkesordfører Tom Tvedt 080908. Klinikken var imidlertid i drift fra juli 2008.

12 behandlingsrom fordeles på spesialister og kompetanseteam innen: Kjeveortopedi, odontofobi, oralkirurgi og oralmedisin, periodonti og rusteam.

Åpningen av Rogaland spesialisttannklinikk innebar en stor positiv endring for Tannhelse Rogaland i og med at spesialisttjenestene nå er samlet under ett tak. Fordelene er mange både for pasientgrupper og for de ansatte. Der hvor behandlingen innebærer involvering av flere spesialister kan man samarbeide som ett team om pasienten. Et annet moment er at det blir et høyt faglig nivå og utveksling av kompetanse på ett sted.

Odontologisk kompetansesenter

Regjeringen har omtalt etablering av regionale odontologiske kompetansesentre i St.melding nr 35 (2007 – 2007), "Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning - fremtidas tannhelsetjenester".

Formålet med kompetansesentra er:

- sikre spesialisttannlegetjenester og å kunne ta imot henvisninger fra allmenntannhelsetjenesten, leger og andre
- drive rådgivning overfor en samlet tannhelsetjeneste og til befolkningen
- drive desentralisert spesialistutdanning av tannleger
- bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten
- bidra til rekruttering og stabilisering av tannhelsepersonell i regionen
- drive etterutdanning av tannhelsepersonell

Den offentlige tannhelsetjenesten skal være en aktiv pådriver og aktør for å ivareta fylkeskommunens "sørge for ansvar" med hensyn til spesialisttjenester.

Utviklingen av et kompetansesenter vil være avgjørende, både for å ha nok spesialister i området og for å sørge for fremtidig utdanning og rekruttering av spesialister.

Tannhelse Rogaland har i 2008 vært pådriver for planlegging av regionalt odontologisk kompetansesenter helseregion Vest. For Tannhelse Rogaland var åpningen av Rogaland spesialisttannklinikkk også særdeles viktig i dette henseendet, fordi det er denne klinikken som er planlagt videreutviklet til å bli en del av kompetansesenter helseregion Vest.

De tre fylkene, Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland fattet tidlig vedtak om samarbeid med hensyn til kompetansesenteret, og så for seg en modell med felles administrasjon med avdelinger lokalt. Det ble derfor nedsatt en styringsgruppe for prosjektet bestående av prosjektleder, og de tre lederne for den offentlige tannhelsetjenesten i de respektive fylkene. Gruppen har arbeidet kontinuerlig i 2008. Dette arbeidet vil fortsette med uforminsket tyngde i 2009, slik at Rogaland kan komme i gang med desentralisert videreutdanning så snart som mulig.

Behandling av rusmisbrukere

Rusmisbrukere har ofte et stort tannbehandlingsbehov, og Tannhelse Rogaland har fått tilført midler for å gi et tilbud om gratis tannbehandling til rusmisbrukere med kommunale tiltak. Tilbudet ble etablert 1. juli 2006 og gis ved Rogaland spesialisttannklinikkk, Haugesund sentrum tannklinikkk eller hos privatpraktiserende tannleger Tannhelse Rogaland har inngått avtale med. Tannhelsetilbudet tar sikte på å fjerne smerter og infeksjoner samt å bevare tilfredsstillende tyggefunksjon.

Sosial- og helsedirektoratet tildeler midler til lavterskel helsetiltak i kommunene, som kan gå til å dekke tannhelsehjelp. Midlene er ment å dekke utgifter til akutt tannhelsehjelp som å fjerne smerter og infeksjoner. I Sandnes har Funkishuset inngått avtale med en privat praktiserende tannlege om tannhelsetilbud til rusmisbrukere uten tiltak – et såkalt lavterskel helsetilbud. Det samme tilbudet blir fra 2007 også gitt i Stavanger kommune i samarbeid med Tannhelse Rogaland.

I desember 2008 ble det avholdt et nettverksmøte arrangert av rusteamet ved Rogaland spesialisttannklinikkk. Tittelen for møtet var "Dus med rus". Det var invitert representanter fra forskjellige yrkesgrupper fra 4 fylker, samt Oslo kommune. Hovedproblemstillingen var behandling av ruspasienten. Oppsummering viser at det er klart behov for denne type nettverksmøte, nettopp fordi utfordringene er store og sammensatte hos denne gruppe pasienter. Det ble derfor fremsatt ønske om årlige samlinger i nettverksgruppen. Tannhelse Rogaland vil gjerne påta seg å være vertskap for disse samlingene.

Stortinget har også økt bevilgningene til tannbehandling for innsatte i fengsel. Bakgrunnen er at en høy andel er rusmisbrukere og/eller har psykiske problemer.

Behandling i narkose og lystgass

Tannhelse Rogaland gir et tilbud om behandling i narkose i samarbeid med Haugesund Sjukehus og SUS. Gjennomsnittlig ventetid for slik behandling var 180 dager ved FIH, og 100 dager ved SUS. Totalt ble det behandlet 205 pasienter. Det gjøres i midlertidig individuelle vurderinger, slik at småbarn og de med størst behov tas inn raskere.

I 2008 har Rogaland spesialisttannklinikk, Bjergsted, Haugesund sentrum, Lura, Sandnes sentrum, Sauda og Sokndal tannklinikk gitt tilbud om lystgassanalgesi og mottatt henvisning fra andre tannlinikker. Annen premedikasjon for engstelige pasienter som ikke mestrer behandlingssituasjonen benyttes også. 11 av tannklinikkene har pulsoksymeter og oksygenapparat for å legge dette tilbudet bedre til rette.

Tannlegevakt

Tannhelse Rogaland har hatt tannlegevakt ved Stavanger sentrum tannklinikk og Haugesund sentrum tannklinikk siden 2000 og 2003. Årlig har de henholdsvis ca 1200 og 580 konsultasjoner. Samlet nettoutgifter er på vel 850.000 kroner.

Tannlegevaktene er åpne for akutt tannbehandling lørdager, søndager og helligdager fra kl 1300 til 1700, med telefontid fra kl 1300 til 1630. Tannlegevaktens åpningstider er kjent på legevaktene.

5. Tannhelseutvikling

Tannhelse Rogaland FKF rapporterer tannhelseutvikling på indikatorårskullene 5-, 12- og 18-åringer.

Sosial- og helsedirektoratet har anbefalinger i veilederen Tenner for livet (1999) om individuelle innkallingsintervall og lengden av disse, som også følges for indikatorårskullene: Tidligere har det vært vanlig å innkalle de fleste brukere til årlig kontroll. Det finnes en rekke faglige, økonomiske og etiske grunner for endring av disse rutinene både i offentlig og privat tannhelsetjeneste. Undersøkelser har vist at det er faglig forsvarlig å forlenge innkallingsintervallene opp mot 24 måneder for mennesker med god tannhelse. For andre kan det være behov for oppfølging med kortere intervaller.

Det er derfor grunn til å anta at tannhelsen for ALLE 5-, 12- og 18-åringene er bedre enn tabellene nedenfor viser. Mer detaljerte tabeller finnes i tabellvedlegget på side 24.

Det må også taes hensyn til at det kan være til dels store variasjoner innen et tannhelsedistrikt.

5-åringene

Vi ser en svært positiv utvikling i 5-åringenes tannhelse. I 2008 var 80 % av de undersøkte 5-åringene uten hull i tennene (dmft = 0). Det er en økning på 4 % fra 2007, og langt bedre enn landsgjennomsnittet.

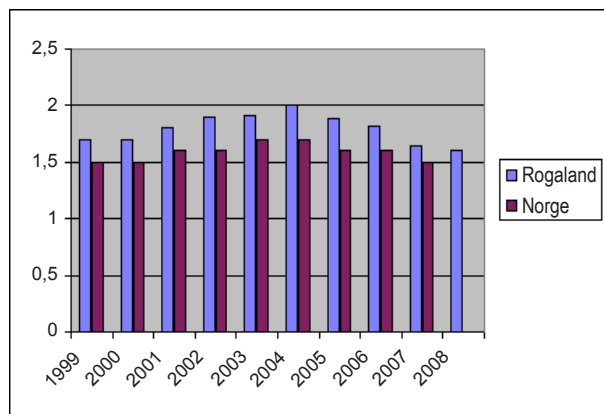
Tabellen under viser antall 5-åringer som var undersøkt (REG) på tannklinikkene av totalt antall 5-åringer i fylket.

Nord-Rogaland tannhelsedistrikt har mest fremgang fra 2007. Andelen kariesfrie 5-åringer varierer fra 74,1 til 81 % mellom distriktene. Det er også store individuelle forskjeller i tannhelse.

Tannhelse Rogaland har satset mye på helsefremmende og forebyggende arbeid i denne og yngre aldersgrupper over flere år, gjennom samarbeid med helsesøstere, tiltak på helsestasjoner og i barnehager (se mer på side 18).

5-ÅRINGER 2008	TOTALT	REG.	dmft=0	% dmft=0	2007
Nord-Rogaland	1408	1087	877	81,0	74,1
Nord-Jæren Ytre Ryfylke	756	552	452	82,0	
Stavanger	1476	1011	803	79,0	75
Sandnes	1190	879	704	80,0	77,4
Sør-Jæren	984	739	599	81,0	78,5
ROGALAND 2008	5814	4268	3435	80,0	76,1

% andel 5-åringer uten karieserfaring		
ÅR	Rogaland	Norge
1999	65 %	67 %
2000	58 %	62 %
2001	57 %	60 %
2002	59 %	59 %
2003	60 %	65 %
2004	65 %	61 %
2005	71 %	69 %
2006	74 %	72 %
2007	76,1 %	76 %
2008	80 %	

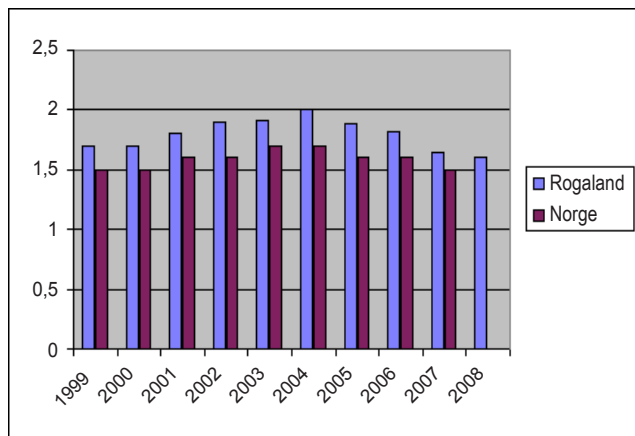
12-åringene

Gjennomsnittlig antall tenner med karies og fyllinger (DMFT) for 12-åringene i Rogaland var 1,6.

Tabellen viser antallet 12-åringer som var undersøkt (REG) på tannklinikkene og forskjellen i tannhelse mellom distriktene. Det er gledelig med den svært gode fremgangen i Sør-Jæren, og at det er mindre variasjon mellom distriktene.

DMFT for 12-åringer	TOTALT	REG.	DMFT	2007
Nord-Rogaland	1522	1197	1,66	1,73
Nord Jæren Ytre Ryfylke	829	702	1,47	
Stavanger	1734	1309	1,49	1,61
Sandnes	1142	852	1,60	1,5
Sør-Jæren	1021	778	1,80	2,0
ROGALAND 2008	6248	4838	1,60	1,65

DMFT for 12-åringene		
ÅR	Rogaland	Norge
1999	1,7	1,5
2000	1,7	1,5
2001	1,8	1,6
2002	1,9	1,6
2003	1,91	1,7
2004	2	1,7
2005	1,89	1,6
2006	1,82	1,6
2007	1,65	1,5
2008	1,6	

DMFT = antall tenner med karies og fyllinger, eller som er mistet pga karies.

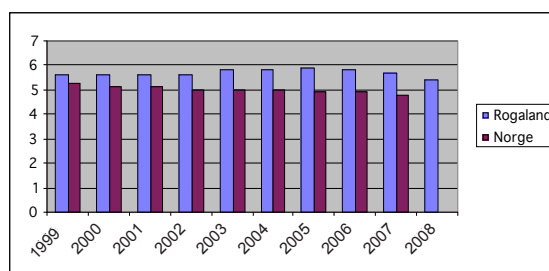
18-åringene

Gjennomsnittlig antall tenner med karies og fyllinger (DMFT) var for 18-åringene i Rogaland 5,40. Det viser en fortsatt bedring, ettersom DMFT i 2007 var 5,7.

Tabellen under viser antallet 18-åringer som var undersøkt (REG) på tannklinikkene og forskjellen i tannhelse mellom distriktene. Stavanger tannhelsedistrikt utpeker seg med svært gode tall for 2008.

18-ÅRINGENE	TOT	REG.	DMFT	2007
Nord-Rogaland	1643	1258	5,70	5,8
Nord Jæren Ytre Ryfylke	791	630	5,50	
Stavanger	1583	1116	4,60	5,3
Sandnes	1236	869	5,30	5,5
Sør-Jæren	1062	799	6,20	6,3
ROGALAND 2008	6315	4672	5,40	5,7

DMFT for 18-åringene		
ÅR	Rogaland	Norge
1999	5,6	5,3
2000	5,6	5,1
2001	5,6	5,1
2002	5,6	5
2003	5,8	5
2004	5,8	5
2005	5,9	4,9
2006	5,8	4,9
2007	5,7	4,8
2008	5,4	

DMFT = antall tenner med karies og fyllinger, eller som er mistet pga karies

6. Kvalitetssystem

Kvalitetshåndbok

Tannhelse Rogalands elektronisk kvalitetshåndbok er et styrende dokument. Kvalitetshåndboken inneholder aktuelle lover og forskrifter og nødvendige prosedyrer og rutiner. Boken er bygget opp som en webside med enkel navigering, søk funksjon og utskriftsvennlig format.

Kvalitetssirkler

Alle ansatte på tannklinikkene deltar i kvalitetssirkler.

IKT – Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

I Tannhelse Rogaland benyttes kun elektroniske pasientjournaler og digitalisert røntgen. Betalingsterminaler er installert på alle tannklinikker som er i daglig bruk. Ved innkalling sendes også påminnelse dagen før med sms.

Alle tannklinikkene har tilgang til internett.

www.tannhelserogaland.no

Tannhelse Rogalands webside brukes primært til jobbsøkere og publikum, med informasjon om ledige stillinger, oversikt over tannklinikkene, takster, helsefremmende og forebyggende prosjekter og tiltak i Rogaland, og nyttige lenker.

7. HMS - helse, miljø og sikkerhet

Det overordnede HMS-systemet for Rogaland Fylkeskommune gjelder også for Tannhelse Rogaland, og våre mål for HMS arbeidet er knyttet opp til overordnede og vedtatte mål i RFK.

Arbeidsmiljøutvalget i Tannhelse Rogaland (AMU) har hatt 5 møter og behandlet 43 saker i 2008. HMS-seksjonen i RFK bistått med veiledning, arbeidsplassbesøk, oppfølging ved skader. Vaksinasjon er ikke lenger en del av tilbudet fra HMS-seksjonen og foregår på det lokale legekantor.

Skader

Det er meldt om 20 skader eller "nestenuhell" under arbeid på tannklinikkene i 2008. Skadene (hovedsakelig stikk og kutt) følges opp etter vedtatte rutiner, om nødvendig i samarbeid med fastlege eller HMS-seksjonen.

Tannhelse Rogaland som Inkluderende Arbeidslivsbedrift

NAV og Tannhelse Rogaland har ikke hatt samarbeidsmøte i 2008 med tanke på evaluering av IA-arbeidet i Tannhelse Rogaland. Høsten 2008 ble det avtalt i samarbeid med NAV at dette møtet skal avholdes vinteren 2009.

Tannhelse Rogaland har oppnådd en 10 % reduksjon i forhold til intensjonsavtalen med hensyn til sykefravær. Vi har prosedyrer som ivaretar den ansatte og arbeidsgivers interesse, slik at oppfølging og systematikk er blitt bedre. Utfordringene blir å kunne tilpasse arbeidsoppgaver til ansatte med nedsatt funksjonsevne.

Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv 2006- 2009 vil for oss bety:

- Å forebygge sykefravær, øke fokus på jobbnærværet og hindre utstøting fra arbeidslivet.
- Å øke rekrutteringen til arbeidslivet av personer som ikke har et arbeidsforhol.

Tannklinikker og utstyr

Tannhelse Rogaland har 46 tannklinikker. Standarden på tannklinikkene er svært god.

I 2008 ble Rogaland spesialisttannklinikk ferdigstilt og tatt i bruk. Det har ikke vært andre prosjekter dette året med hensyn til oppussing eller ombygninger.

ÅR	NYE TANNKLINIKKER	OPPUSSING AV TANNKLINIKKER
2002	Klepp, Hommersåk, Vedavågen	Oltedal, Kvernevik, Stavanger sentrum
2003	Hundvåg, Sokndal	Åkrehamn
2004		Sauda, Ålgård, Tau, Skjold., Bokn
2005		Bryne, Ølen, Finnøy, Sandeid
2006	Sandnes Sentrum	Bjergsted, Skjold, Nedstrand
2007	Rogaland spesialisttannklinikk	Varhaug
2008	Rogaland spesialisttannklinikk	Haugesund, utvidet med to rom

8. Personell

Sammensetning

Tannhelse Rogaland har over 300 ansatte i 247,9 stillinger. Likestilling er noe en bestreber seg på å ha fokus på i personalpolitikken generelt, selv om dette er en utfordring ettersom få menn søker utdanning som tannhelsesekretærer eller tannpleiere.

Stillinger	Kvinner	Menn	Totalt
Tannlege	69	37	106
Tannpleier	32	1	33
Tannhelsesekretær	137	0	137
Renholder	20	1	21
Rådgiver	1	0	1
Servicetekniker	0	2	2
Konsulent	3	0	3
Leder	2	6	8
Totalt antall stillinger			311

Opplæring og kompetanseutvikling

Tannhelse Rogaland utarbeider hvert år en opplæringsplan med oversikt over de enkelte tannhelsedistriktenes kursprogram. Kompetanseutviklingen skjer hovedsakelig på distriktsmøtene, personellmøtet og lokale og sentral kurs i tannlegeforeningen.

Det er avholdt 12 overtannlegemøter i 2008. Der tas aktuelle saker mht drift, produksjon, opplæring og budsjett opp. Referatene inneholder mye nyttig informasjon til tannklinikkene og ligger i Kvalitetshåndboken.

Tannhelse Rogaland har eget introduksjonsmøte for nyansatte og eget introduksjonsprogram for de første 6 månedene i ny jobb. Det er avholdt slikt kurs for nyansatte tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer i 2008. Målet med kurset er å gi en innføring i Tannhelse Rogalands oppgaver og målsetninger og gi generell informasjon om rutiner og prosedyrer.

3 tannleger har tatt kurs i bruk av lystgass, 1 tannlege har fått godkjent kurs i implantatprotetikk slik at han kan utføre behandlingen for trygdens regning. 1 tannlege går på videreutdanning i protetikk med stipend fra Tannhelse Rogaland.

6 ansatte har fått tildelt stipend fra potten som er 50 000 kroner.

Dager brukt til kurs pr ansatt i 2008

Tannhelsedistrikt	Tannl	Tannpl	Tannhsekr	Totalt
Nord-Rogaland	11,8	12,8	9,4	10,9
Sør-Ryfylke	0	0	0	0
Nord-Jæren/ Ryfylke	7,5	3	4,5	5,7
Stavanger	6,3	9,3	5,8	6,5
Sandnes	1,8	3,5	1,7	2,0
Sør-Jæren	7,9	9,0	5,7	6,7
TANNHELSE ROGALAND	7,6	8,4	5,8	6,9

Sykefravær

På grunn av overgang til nytt datasystem i Rogaland Fylkeskommune var det i 2007 ikke mulig å føre eksakt statistikk på sykefraværet. Sykefraværet i 2008 var 5,8 %.

2008	5,8 %
2007	
2006	5,6 %
2005	5,9 %
2004	6,8 %
2003	6,1 %
2002	7,1 %

Tanntrimmen

Fysisk aktivitet har positiv innvirkning på den fysiske og den psykiske helsen. Dette var utgangspunkt for at tanntrimmen ble virkelighet. Den skal være et virkemiddel til å forebygge sykefravær.

Ansatte som trimmet 3 ganger per uke 30 min eller mer per gang i perioden august 2007 til august 2008 var med i trekningen av gavekort. Trekningen ble foretatt på personellmøtet i Haugesund. Det ble trukket ut tre vinnere som fikk et gavekort pålydende 5 000 kr. Videre fikk 54 personer gavekort pålydende 1000 kroner.

Turnover årsaker til at tannleger har sluttet							
ÅR	Privat praksis	Off. annet fylke	Flyttet tilbake til utlandet	Pensjon	Videreutdanning	Sum sluttet	Tannleger ansatt
2008	6	1	2	2	0	12*	15
2007	6	0	1	1	0	8	16
2006	8	3	4	1	1	17	20
2005	3	2	6	1	0	12	25
2004	3	5	5	1	1	15	17
2003	4	3	2	1	0	10	20

*1 har ikke oppgitt grunn

Overtidspraksis

Avtale om overtidspersis er kommet i gang etter ønske om å bruke tannklinikene etter ordinær arbeidstid. Overtidspersis forutsetter full stilling og er tidsavgrenset. Denne praksisen må ikke gå utover inntjeningen og driften slik den er fastsatt i driftsplanene. Det skal føres eget regnskap for overtidspersisen, og utbetalt lønn inkluderer feriepenger og inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Fylkeskommunen krever bare at ekstra utgifter til denne driften dekkes. Tannlegene får 55 % av pasientinntektene, mens tannhelsesekretærene får 20 %.

Bonus

Bonus for arbeidsåret 2008 ga gode resultater for de ansatte. Distriktenes kursbudsjetter får også tilført midler fra bonuspotten.

Rekruttering og stabilisering

Tannhelsetjenesten har også i 2008 hatt problemer med å få tak i søkere til alle tannlege- og tannpleierstillinger, men har registrert flere norske søkere enn tidligere. Ved siden av annonser i fagtidsskriftene, er de ledige stillingene lagt ut på tannhelsetjenestens egen web-side www.tannhelse Rogaland.no.

Det arbeider nå 32 utenlandske tannleger i Rogaland, som for det aller meste er rekruttert fra Tyskland. Erfaringen er at de raskt er produktive på sin nye arbeidsplass.

Tannhelse Rogaland skal konkurrere om personell med privat praksis og med andre fylkeskommuner. Lønnsmessig er det fremdeles ikke mulig å konkurrere med privat praksis. I tillegg kan det være spesielle utfordringer knyttet til det å arbeide på mindre klinikker hvor man ikke drar nytte av et større faglig miljø. Lønnsnivået i Rogaland er lavere enn nabofylkene i sør og øst.

1 ansatt har hatt barnehageplass i fylkeskommunale barnehage i 2008. Dette er en innskrenkning i forhold til tidligere år. I utgangspunktet skal dette være et tilbud som er tildelt personell som er vanskelig å rekruttere eller beholde. Plassene beholdes til skolepliktig alder, så lenge ansettelsesforholdet varer. Det er behov for å utvide tilbudet om barnehageplasser, og kunne tilby bolig, spesielt i distriktene.

Erkjentlighetsgaver

Erkjentlighetsgaver tildeles ansatte som har vært ansatt i 25 år og i 2008 var turen kommet til:

Tannhelsesekretær Eldbjørg Alvestad
Tannhelsesekretær Berit Karin Hauge

Tannhelsesekretær Turid Helland
Tannhelsesekretær Anne Lise Lillehammer

9. Folkehelse

Det er sosiale helseforskjeller i Norge. Dette gjelder for de fleste aldersgrupper og for begge kjønn. Det angår hele befolkningen – og ikke utelukkende marginaliserte grupper. Problemet har vedvart over tid og er dessverre økende. I Stortingsmelding nr. 20 har regjeringen lagt frem en nasjonal strategi for utjevning av sosiale helseforskjeller.

De viktigste tiltakene for å utjevne sosiale ulikheter i tannhelse er:

- Utjevning av sosiale ulikheter i oppvekst- og levekår
- Tiltak for å utjevne forskjeller i helseatferd
- Fremme tannhelse hos risikogrupper i innvandrerbefolkningen
- Tannhelsetilbud til personer med rusmiddelavhengighet

Tannhelse Rogalands mål er å sette innbyggerne i stand til å ha tennene sine hele livet. Utfordringen er å nå frem til personer som enten befinner seg i risikosonen eller som står i fare for å bli "en av de som trenger oss mest". I 2008 har folkehelsearbeidet i Tannhelse Rogaland vært nært knyttet opp mot ovennevnte problemstilling. Vi har arbeidet i tett kontakt med helsestasjoner, barnehager, skoler, institusjoner, og særlig oppsøkt mottak, språkstasjoner og utdanningsinstitusjoner for innvandrere. Høsten 2008 innledet vi et samarbeid med kulturavdelingen i Rogaland fylkeskommune i forbindelse med "Kulturelt mangfoldsår 2008". Temaet var kosthold og tannhelse for innvandrere, og vi inviterte innvandrerorganisasjonene særskilt. Dette prosjektet vil fortsette vinteren 2009.

Som en del av implementering av 3T- prosessen ble det høsten 2008 bestemt at Tannhelse Rogaland skal ha ledende tannpleiere i Nord - Rogaland og Sandnes tannhelsedistrikt, som ett prøveprosjekt over 1 år. Prosjektet skal deretter evalueres.

Profylaksepakker til helsestasjonene

Tannhelse Rogaland tilbyr alle helsestasjonene i Rogaland profylaksepakker, som inneholder tannkrem, tannbørste, fluortabletter og en brosjyre med anbefalinger vedrørende tannpuss og bruk av fluor. Pakkene deles ut av helsesøster ved småbarnskontroller på helsestasjonene, samtidig som tannhelse tas opp som eget tema.

Diverse aktiviteter

Tannhelsepersonell deltar på diverse aktiviteter gjennom året. Det kan være foredrag med fokus på munn- og tannstell på foreldremøter på skoler og i barnehager, på pensjonistmøter eller opplæring og kurs for pleiepersonell. Det er utarbeidet undervisningsopplegg/permer for de fleste gruppene. Målsettingen er at alle skal få det samme grunnleggende tannhelsetilbudet med hensyn til forebyggende arbeid uavhengig av bostedsadresse i fylket.

Puss i barnehager

Barnehager som ønsker å sette i gang med tannpuss, får hjelp og veiledning.

Ressursgrupper

Tannhelse Rogaland var i 2008 representert i ernæringsgruppen til fylkesmannen, som bestod av representanter fra fylkesmannen, mattilsynet, landbruk og skole/barnehage. Denne gruppen styres fra Tannhelse Rogaland.

I tillegg er Tannhelse Rogaland representert i fylkesmannens ressursgruppe for tobakksforebygging.

5 tannpleiere gjennomførte Helsedirektoratets kursopplegg "Bra mat for bedre helse" som gir kompetanse som kursledere i dette kostholdskurset.

TAKO-senteret er et landsdekkende kompetansesenter for oral helse ved sjeldne medisinske tilstander (SMT). TAKO-senteret er en del av Lovisenberg Diakonale Sykehus. TAKO – senteret har god kontakt med tannhelsetjenesten rundt om i landet. I Rogaland er Nærbø tannklinikk samarbeidspartner med TAKO-senteret, og er en av senterets forlengede armer innen sjeldne medisinske tilstander, tannhelse, oralmotorikk, språk og ernæring.

Vann

Vann er sunt, godt og gratis. Tannhelse Rogaland anbefaler alle skoler å fjerne brusautomatene og i stedet gjøre frisk og kaldt vann tilgjengelig for elevene.

Antall timer på folkehelsearbeid utenfor tannklinikken 2008					
Distrikt	Tannlege	Tannpleier	Tannhelsesekretær	Sum distrikt	2007
Nord-Rogaland	19,25	1284,25	5	1308,5	1079
Sør-Ryfylke*	0	0	0	0	191
Nord-Jæren/Ryfylke	25	124,25	0	149,25	72
Stavanger	6,5	770,75	2	779,25	264,75
Sandnes	3,25	587,75	0	591	365,75
Sør-Jæren	146	653,5	19,5	819	583
TANNHELSE ROGALAND	200	3420,5	26,5	3647	2555,5

* Sør-Ryfylke og Nord-Jæren er slått sammen til ett distrikt

PIFT - Prosjekt I Forebyggende Tannhelsetiltak

PIFT er et holdningsskapende og kompetansehevende tiltak. Prosjektet er initiert av Haugesund/Karmøy tannhelsedistrikt. Utviklingen av PIFT kan sees på som et ledd i implementeringen av veilederen "Tenner for livet".

Helsestasjonsperm

Helsestasjonene er en av tannhelsetjenestens viktigste samarbeidspartnere. Permen "Helsestasjon og tannhelse" er laget for å kvalitetssikre det tverrfaglige samarbeidet.

Helsestasjonen skal gi informasjon om tannhelse, tannhelsetilbud og helsefremmende og forebyggende tiltak. Aldersgruppen 0-3 år er spesielt viktig med hensyn til forebygging av tannsykdommer. Grunnlaget for god helseatferd legges i denne perioden.

"Helsestasjon og tannhelse" er et oppslagsverk og et verktøy for helsestasjon og tannklinikk. Den er delt ut til helsestasjonene i Rogaland og inneholder:

- informasjon til bruk ved småbarnskontroller
- generell og spesiell tannhelseinformasjon
- aktuelle tema og brosjyrer
- ferdig utarbeidede brev til helsestasjonen, som skal formaliserer samarbeidet

"Tanntastisk"

Grunnskole delen i PIFT kalles Tanntastisk, og er utviklet i samarbeid med Håvåsen skole og HEMIL-senteret ved Universitetet i Bergen. Tanntastisk er beskrevet i folkehelseplanen for Rogaland fylkeskommune som et godt folkehelse tiltak med overføringsverdi.

Tanntastisk er et helsefremmende undervisningsopplegg skrevet av og for lærere. Målet er å bedre ungdommers holdning til egen tannhelse og kosthold, øke kunnskapen om årsakene til dårlig tannhelse og på sikt redusere antall hull og syreskader hos ungdom.

I et tverrfaglig samarbeid har vi utviklet og implementert et holdningsskapende og kompetansehevende undervisningsopplegg rettet mot 8. klasse på ungdomstrinnet. Med en repetisjonsspiral i 9. og 10. klasse.

I undervisningsopplegget er alle fag samordnet rundt hovedtemaet - tannhelse. Prosjektet gir muligheter for å ta opp andre temaer som tobakkskader og kostholdsrelaterte sykdommer. Prosjektet tilfredsstiller kravene som stilles i henhold til "Kunnskapsløftet".

Prosjektet har vekket interesse i andre fylker, og det ble høsten 2008 presentert for Tannhelsetjenesten i Hordaland etter invitasjon.

15-17. juni 2009 er Tannhelse Rogaland invitert til å presentere "Tanntastisk" under; The third European Conference on Health Promotion Schools, Vilnius, Litauen.

PUSS PUSS: Sindre Svendsen (t.v.) har full kontroll på tannpussen. Mats Jonassen (bak) og Christofer Kristensen (t.h.) følger nøye med.

Erklærer krig mot Karius

Av MARTE FRIMAND og MARIE VON KROGH (foto)

Buøy skole er gjort om til en rekruttskole for tannpleie. Bevæpnet med tannbørster og tannkrem skal Karius og Baktus jages ut av munnen.

Tannkremtuber og fargerike tannbørster gjøres klare til kamp. Med et godt grep om børstestenen pusses og børstes det i takt.

UTDELING: Mats Jonassen (t.v.) og Erik Bjørkeland får tannbørste og tannkrem av tannpleier Janne Schanche.

Svisj, svisj. Opp og ned. Fram og tilbake. Tannkremfrådende smil og utydelig tannbørstetale fyller klasserommet.

Nest dårligst

Rogalendinger har den dårligste tannhelsen i landet, kun slått av Finnmark.

Sindre Svendsen har ikke hatt noen hull ennå, men så er han også nøye med tannpussen.

– Jeg børster hver dag, både morgen og kveld, sier han stolt.

Nesten ni av ti 18-åringer i fylket har hatt hull i tennene, og de har i gjennomsnitt 5,7 hull. Disse tallene har fått Tannhelse Rogaland til å ta tak i den råtne tannhelsen blant barn og unge. Sammen med Buøy skole kjører de en uke med kun tenner og helse på pensum for åttende og niende klasse.

Kyssing

Alle elevene er enige i at kysning krever god ånde.

– Skal man kysse må man unngå belegg på tennene og ikke ha munnsår, sier Marlene Andreassen.

– Og så kan det være lurt å ha en tyggis i nærheten, skyter Patrick Kron Pettersen inn.

– Og i hvert fall ikke ha kysseyken, flirer Kristine Dhal.

Brusdrikkning må ta mye av skylden for ungdommens dår-

lige tannhelse. Barn og unge drikker brus som aldri før og den søte drikken er ikke lenger forbeholdt lørdagene.

– I tillegg har vi fått nye og mindre flasker som ungdommen går og smådrikker av hele dagen. Man heller ikke lenger brus i et glass og drikker opp. Smådrikkning skader tennene mer enn å drikke alt i en omgang, forklarer tannpleier Janne Schanche.

Kosthold

I løpet av uken skal elevene delta på forelesninger om alt fra kosthold, snus, tannanatomi, sykdommer i munnen og spiseproblemer. I tillegg skal de jobbe med prosjekter og finne kreative løsninger på tannproblematikken. Blant annet skal de sette opp en forestilling om temaet.

Men det er ikke bare tennene som får gjennomgå. Prosjektet handler om langt mer enn det som foregår inne i munnen. Ifølge Schanche henger god tannhelse sammen med god kunnskap om både fysisk aktivitet, hygiene og kosthold.

– Prosjektet er ment som et helhetlig prosjekt som skal bedre elevenes holdninger til helhetlig helse og en sunn livsstil, sier Schanche.

mfr@rogalandsavis.no

VIKTIG: Elevene skal lære om tannhelse en hel uke.

10. Aktuelle saker

Tannhelseplan

Tannhelse Rogaland utarbeidet i 2008 ny tannhelseplan som er gjeldende for 2008 – 2011.

Tannhelseplanen ble utarbeidet av en arbeidsgruppe med representanter fra ledelsen og de ansattes organisasjoner. Styret har vært styringsgruppe for arbeidet. Underveis i arbeidet ble det avholdt et seminar våren 2008 hvor ønsket utvikling i Tannhelse Rogaland ble diskutert.

Organisasjonsutvikling

Tannhelse Rogaland har i 2008 arbeidet med oppfølging av organisasjonsprosessen 3T. **(Tilhørighet, Trivsel, Trygghet)**

Denne prosessen ble opprinnelig initiert av fylkestannlegen og vedtatt av styret i februar 06.

I 2006 ble det gjennomført en intervjuundersøkelse av 32 ansatte i Tannhelse Rogaland. Resultatet fra denne undersøkelsen ble presentert og jobbet videre med på kartleggingsseminarer som ble avholdt for alle ansatte i tidsrommet høst 2006, og vinter 2007. I alt ble det gjennomført 4 kartleggingsseminar a to dager per seminar.

Fremdrift på prosessen:

Kartlegging - høst 2006, vinter 2007

Utredning av tiltak - vår 2007

Gjennomføring av tiltak - høst 2007 og høst 2008

Mars 2007 ble det gjennomført et oppsummeringsseminar etter kartleggingsseminarene i 2006. I oppsummeringsseminaret ble de opprinnelige hovedutfordringene for prosjektet sett sammen med resultatene fra kartleggingsseminarene. Dette resulterte i til sammen 5 områder som en ønsket skulle utredes videre. Disse områdene kan stikkordsmessig beskrives som **lønn, ledelse og organisering, kompetanseutvikling og status**.

Oppfølging av dette arbeidet – implementeringsfasen - har fortsatt i hele 2008, også ved at 3T- prosessen har vært satt opp som egen sak på hvert styremøte.

Oppfølgingskontakt:

Under personellmøtet i Haugesund september 2008 ble det satt fokus på tannhelsepersonellets rolle når barn utsettes for omsorgsvikt og misbruk. I etterkant av dette er det som et prøveprosjekt i Klepp og Egersund oppnevnt "oppfølgingskontakt" i Tannhelse Rogaland. Oppfølgingskontakten er den man kan ringe til når man i klinikken står overfor det som kan omsorgsvikt eller misbruk. Oppfølgingskontakten har godt samarbeid med barnevernet, og blir kurset i denne type problemstillinger. Tanken er at terskelen for å melde fra til oppfølgingskontakten er lavere enn å selv varsle barnevernet, samt at vi får økt kompetanse på dette området. På denne måten kan tannhelsetjenesten spille en viktig rolle i barns sikkerhetsnett.

11. Tannhelse Rogalands utfordringer og tiltak i 2009

Utfordringer

- Bedre tannhelsen i befolkningen
- Rekruttering og stabilisering av tannleger og tannpleiere
- Evaluere og gjennomføre tiltak foreslått i OU-prosessen
- Gjennomfører tiltak i revisjonsrapporten vedr tannhelsetilbudet til gruppe C
- Tilbud om tannbehandling til rusmisbrukere
- Oppnå tannhelseplanens tannhelsemål

Tiltak

- Folkehelsearbeid
 - Videreføre prøvesprosjekt med ledende tannpleiere i Nord- Rogaland og Sandnes tannhelsedistrikt
 - Skriftlig samarbeidsavtaler mellom Tannhelse Rogaland og kommunene mht følgende tjenesteområder; helsestasjonstjenesten og psykisk utviklingshemmede over 18 år
 - Igangsette tiltak i RFKs Handlingsplan for folkehelse
 - Videreføre ressursgruppe for ernæring, og ressursgruppe for tobakksforebygging
- Rekruttering-/stabiliseringstiltak
 - Vurdere nybegynnerlønnen for tannleger
 - Utrede/forbedre stabiliseringsstigen
 - Tilby sommerjobber til aktuelle fremtidige jobbsøkere
 - Tilby praksisplasser til sisteårs odontologistudenter
 - Videreføre etableringstilskudd
 - Seniortiltak
 - Presentasjon av Tannhelse Rogaland for tannpleier studentene UIB
- 3T – trygghet – tilhørighet – trivsel/Oppfølging av tema
 - Lønn
 - Ledelse og organisering
 - Kompetanseutvikling
 - Status
- Gjennomfører tiltak i forhold til den nye tannhelseplan

BARN OG UNGDOM, FØDT 2007 - 1990

GRUPPE A	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt*
Nord-Rogaland	25433	24852	97,7	14636	64,0	1055	7638
Sør-Ryfylke							0
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	14339	13962	97,4	9247	72,1	586	3202
Stavanger	28433	27133	95,4	15286	62,0	1533	8077
Sandnes	20520	19937	97,2	12083	66,2	966	6198
Sør-Jæren	18369	17701	96,4	11006	67,0	904	4759
ROGALAND	107094	103585	96,7	62258	65,5	5044	34372

*Inkluderer 1 og 2-åringene som får tilsyn på helsestasjon

PSYKISK UTVIKLINGSHEMMEDE OVER 18 ÅR

Gruppe B	Totalt*	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	2920	2498	85,5	1829	62,6	235	669
Sør-Ryfylke							
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	1530	1307	85,4	1139	74,4	140	168
Stavanger	2835	2378	83,9	1707	60,2	333	671
Sandnes	2025	1817	89,7	1386	68,4	271	431
Sør-Jæren	1978	1738	97,9	1414	71,5	249	324
ROGALAND	11288	9738	96,3	7475	66,2	1228	2263

*Mangler tall fra kommunene.

ELDRE OG LANGTIDSSYKE I INSTITUSJONER (SYKE- OG ALDERSHJEM, OMSORGSBOLIGER, SYKEHUS OG RUSBEHANDLING)

GRUPPE C 1	Totalt*	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	906	857	94,6	797	88,0	29	60
Sør-Ryfylke							
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	343	265	77,3	241	70,3	19	24
Stavanger	1057	870	82,3	785	74,3	62	85
Sandnes	566	482	85,2	356	62,9	44	126
Sør-Jæren	481	447	92,9	411	85,4	48	36
ROGALAND	3353	2921	87,1	2590	72,2	202	331

*Registrerte personer i gruppen oppgitt fra helse- og sosialetatene i kommunene

PASIENTER SOM MOTTAR HJEMMEBASERTE TJENESTER, DEFINERT SOM NØDVENDIG HELSEHJELP

GRUPPE C 2	Totalt*	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	1892	1127	59,6	884	46,7	98	243
Sør-Ryfylke							
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	326	243	74,5	234	71,8	24	9
Stavanger	1003	735	71,2	562	54,4	90	173
Sandnes	540	445	82,4	328	60,7	61	117
Sør-Jæren	845	703	83,2	617	73,0	105	86
ROGALAND	4636	3253	70,2	2625	56,6	378	628

*Registrerte personer i gruppen oppgitt fra helse- og sosialetatene i kommunene

UNGDOM 19 OG 20 ÅR, FØDT 1988 OG 1989

GRUPPE D	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	2920	2498	85,5	1829	62,6	235	669
Sør-Ryfylke							
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	1530	1307	85,4	1139	74,4	140	168
Stavanger	2767	2314	83,6	1670	60,4	333	644
Sandnes	2025	1817	89,7	1386	68,4	271	431
Sør-Jæren	1978	1738	87,9	1414	71,5	249	324
ROGALAND	11220	9674	86,2	7438	66,3	1228	2236

PSYKATRISKE PASIENTER, PASIENTER I PLEIE AV PÅRØRENDE, PASIENTER I RUSVERN, FANGER

GRUPPE E	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland		271		258		50	13
Sør-Ryfylke		0		0		0	0
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke		103		95		28	8
Stavanger		407		348		50	24
Sandnes		180		140		41	40
Sør-Jæren		291		238		23	53
ROGALAND		1252		1079		192	173

UPRIORITERTE, VOKSNE BETALENDE PASIENTER

GRUPPE F	Totalt	Under tilsyn	Under tilsyn %	Us og behandlet	Us og behandlet %	Under behandling	Planlagt ikke innkalt
Nord-Rogaland	64687	10771	16,7	6639	10,3	50	4132
Sør-Ryfylke	14484	0	0,0	0	0,0	0	0
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	19173	4405	23,0	3862	20,1	28	543
Stavanger	81705	4074	5,0	2907	3,6	50	1167
Sandnes	54734	3804	6,9	3330	6,1	41	474
Sør-Jæren	39081	7587	19,4	5696	14,6	23	1891
ROGALAND	273864	30641	11,2	22434	8,2	192	8207

DEKNINGSGRAD AV TANNLEGER I ROGALAND 2008						
Kommune	Almen praksis privat tann- leger	Offentlig an- satte tannleger	Totalt antall tannleger	Innbyggere pr 01.01.08	Innbyggere pr tannlege	Innbyggere pr tannlege inkl spesialister
Haugesund	29	7	36	32956	915	803
Karmøy	10	10,5	20,5	38926	1899	1810
Utsira	0	0	0	212		
Haugesund/Karmøy	39	17,5	56,5	72094	1276	1153
Sauda	3	2	5	4734	947	947
Suldal	1	2	3	3823	1274	1274
Vindafjord	2	4	6	8084	1347	1347
Bokn	0	0,25	0,25	823	3292	3292
Tysvær	2	2,75	4,75	9604	2022	2022
Nord-Ryfylke	6	11	17	27068	1592	1592
Hjelmeland	0	1,2	1,2	2678	2232	2232
Strand	4	4,3	8,3	10894	1312	1312
Forsand	0	0,5	0,5	1116	2232	2232
Sør-Ryfylke	4	6	10	14688	1469	1469
Kvitsøy	0	0,2	0,2	538	2690	2690
Finnøy	0	1	1	2711	2711	2711
Rennesøy	0	1	1	3761	3761	3761
Randaberg	3	2	5	9622	1924	1924
Sola	11	5,2	16,2	21446	1324	1178
Nord-Jæren/Ytre-Ryfylke	14	9,4	23,4	38078	1627	1499
Stavanger	85	23,8	108,8	119586	1099	951
Lund	1	0,6	1,6	3112	1945	1945
Bjerkreim	0	1	1	2539	2539	2539
Gjesdal	1	3	4	9729	2432	2432
Sandnes	37	12	49	62037	1266	1315
Sandnes	39	16,6	55,6	77417	1392	1277
Sokndal	1	1	2	3242	1621	1621
Egersund	7	3,6	10,6	13778	1300	1013
Hå	4	5,7	9,7	15348	1582	1582
Klepp	6	3	9	15839	1760	1760
Time	5	4	9	15459	1718	1405
Sør-Jæren	23	17,3	40,3	63666	1580	1405
ROGALAND 2008	210	101,6	313,6	412597	1316	1061

ANTALL PRIVATPRAKTISERENDE TANNLEGER 2008							
Kommune	Almenpraksis	Kjeveortopedi	Periodonti	Oral kirurgi	Endodonti	Protetikk	Totalt
Egersund	7	1	1			1	10
Gjesdal	1						1
Haugesund	29	4	1				34
Hå	4						4
Karmøy	10	1					11
Klepp	6						6
Lund	1						1
Randaberg	3						3
Sandnes	37	3	1				41
Sauda	3						3
Sokndal	1						1
Sola	11		1			1	13
Stavanger	85	6	3	2	3	3	102
Strand	4						4
Suldal	1						1
Time	5	2					7
Tysvær	2						2
Vindafjord	2						2
ROGALAND 2008	212	17	7	2	3	5	246

Kommunene Bjerkreim, Bokn, Finnøy, Forsand, Hjelmeland, Kvitsøy, Rennesøy og Utsira har ikke privatpraktiserende tannleger.

PERSONELL I TANNHELSE ROGALAND 2008																		
TANNHELSE-DISTRIKT	OVERTANNLEGER			TANNLEGE 1			TANNLEGE 2			TANNPLEIERE			TANNHELSESEKR.			PERSONELL		
	STL	PERS	VAK	STL	PERS	VAK	STL	PERS	VAK	STL	PERS	VAK	STL	PERS	VAK	STL	PERS	VAK
Nord-Rogaland	1	1	0	0	0	0	29,2	30	177	9,0	10	38	30,3	37		69,5	78	215
Sør-Ryfylke	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nord-Jæren/ Ytre-Ryfylke	1	1	0	0	0	0	13,6	16	40	3,0	3	52	15,9	22	58	33,5	42	150
Stavanger	1	1	0	0	0	0	20,9	28	144	6,7	10	36	24,1	31	38	52,7	70	218
Sandnes	1	1	0	0	0	0	16,0	18	145	6,3	6	31	18,5	23	46	41,8	48	222
Sør-Jæren	1	1	0	0	0	0	17,8	19	120	5,8	6	23	19,7	21	0	44,3	47	143
SUM	5	5	0	0	0	0	97,5	111	626	30,8	35	180	108,5	134	142	241,8	285	948
ÅRSVERK VAKANT 2008	0 0 %			0 0 %			13,0 13,4 %			3,9 12,7 %			3,1 2,8 %			20,0		

*Vakans i uker

5-ÅRINGENE

TANNHELSEDISTRIKT	TOTALT	REG.	% REG.	dmft=0	% dmft=0	dt=0	% dt=0	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nord-Ryfylke t.o.m 2004								57	61	60	60	71	0	-	-	-
Nord-Rogaland	1259	982	78	728	74,1	763	77,7	49	44	47	53	59	64	69	74	81
Sør-Ryfylke	200	143	72	97	67,8	109	76,2	47	55	52	59	58	62	72	68	
Nord-Jæren/Ryfylke	566	444	78	355	80,0	372	83,8	59	64	62	62	68	73	73	80	82
Stavanger	1523	1003	66	752	75,0	792	79,0	64	62	67	65	70	74	74	75	79
Sandnes	1130	858	76	664	77,4	700	81,6	58	55	61	58	61	72	78	77	80
Sør-Jæren	897	664	74	521	78,5	558	84,0	62	56	57	61	66	75	75	78	81
ROGALAND 2008	5575	4094	73	3117	76,1	3294	80,5	58	57	59	60	65	71	74	76	80
NORGE								62	60	59	65	61	69	72	76	

12-ÅRINGENE

TANNHELSEDISTRIKT	TOT	REG.	DMFT=0	%	DT=0	% DT=0	DMFT	GJ.SN.	DMFT 1-4	%	DMFT 5-9	%	DMFT>=10	%
Nord-Rogaland	1522	1197	520	43,4	764	64,0	1992	1,66	604	50,5	93	7,8	5	0,4
Sør-Ryfylke	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,00	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Nord-Jæren/Ryfylke	829	702	315	44,9	496	71,0	1033	1,47	336	47,9	50	7,1	1	0,1
Stavanger	1734	1309	615	47,0	953	73,0	1951	1,49	615	47,0	91	7,0	8	0,6
Sandnes	1142	852	375	44,0	595	69,8	1360	1,60	426	50,0	45	5,3	6	0,7
Sør-Jæren	1021	778	292	37,5	528	68,0	1402	1,80	425	54	58	7,5	3	0,4
ROGALAND 2008	6248	4838	2117	43,8	3336	69,0	7738	1,60	2406	49,7	337	7,0	23	0,5
TANNHELSEDISTRIKT	TOT	REG.	DMFT=0	%	DT=0	% DT=0	DT	GJ.SN.	MT	GJ.SN.	FT	GJ.SN.	DMFT	
Nord-Rogaland	1522	1197	520	43,4	764	64,0	787	0,7	23	0,0	1182	1,0	1,7	
Sør-Ryfylke	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	
Nord Jæren/Ryfylke	829	702	315	44,9	496	71,0	364	0,5	8	0,0	661	0,9	1,5	
Stavanger	1734	1309	615	39,9	953	73,0	733	0,6	34	0,0	1184	0,9	1,5	
Sandnes	1142	852	375	44,0	595	69,8	550	0,6	10	0,0	800	0,9	1,6	
Sør-Jæren	1021	778	292	37,5	528	68,0	445	0,57	14	0	953	1,2	1,8	
ROGALAND 2008	6248	4838	2117	41,8	3336	69,0	2879	0,60	89	0,017	4770	1,0	1,6	

% AV 12-ÅRINGER UTEN KARIESERFARING, DMFT=0

TANNHELSEDISTRIKT	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	DMFT for 12-ÅRINGER gj.s. antall tenner med karieserfaring						
Nord-Ryfylke t.o.m 2004	41	37	40	32	36	-	-			1,6	1,8	1,9	2,0	1,8	-	
Nord-Rogaland	40	27	31	29	28	34	35	38,8	43,0	1,9	2,3	2,1	2,3	2,2	1,8	1,7
Sør-Ryfylke	33	33	37	24	28	33	32	37,8		2,2	2,3	2,2	2,4	2,2	2,3	1,7
Nord-Jæren/Ryfylke	41	42	43	36	33	38	38	47,6	45,0	1,8	1,8	1,7	1,9	2,2	1,8	1,5
Stavanger	48	44	43	39	37	38	39	42,3	40,0	1,3	1,3	1,5	1,9	1,6	1,7	1,5
Sandnes	47	44	37	33	37	37	40	42,6	44,0	1,5	1,6	2,3	1,9	1,8	1,7	1,6
Sør-Jæren	37	34	35	31	29	32	34	38,7	38,0	2,1	2,2	2,0	2,2	2,2	2,0	1,8
ROGALAND 2008	42	38	38	33	35	36	37	41,3	42,0	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,8	1,6
Norge	48	46	43	42	41	42	44	46		1,5	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6	1,5

% AV 12-ÅRINGENE SOM HAR HATT KARIES fordelt etter antall tenner																				
2005					2006					2007					2008					
	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +
TANNHELSEDISTRIKT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nord-Ryfylke t.o.m 2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nord-Rogaland	34	56	9	1	35	56	9	0	39	48	7	1	43	50	8	0				
Sør-Ryfylke	33	55	11	1	32	53	14	1	38	58	4	1								
Nord-Jæren/Ryfylke	38	54	7	1	38	53	9	1	48	46	6	0	45	48	7	0				
Stavanger	38	54	7	0	39	53	7	0	42	50	7	0	40	47	7	1				
Sandnes	37	54	9	1	40	52	8	1	43	49	8	0	44	50	5	1				
Sør-Jæren	32	54	12	2	34	56	10	1	39	50	9	1	38	50	7	0				
ROGALAND 2008	36	54	9	1	37	54	9	1	41	49	8	1	42	50	7	0				

18-ÅRINGENE

TANNHELSEDISTRIKT	TOT	REG.	DMFT=0	%	DT=0	% DT=0	DMFT	DMFT 1-4	%	DMFT 5-9	%	DMFT >=10	%
Nord-Rogaland	1643	1258	144	11,4	622	49,4	5,67	438	34,8	450	35,77	226	18,0
Sør-Ryfylke	0	0	0	0,0	0	0,0	0,00	0	0,0	0	0,00	0	0,0
Nord-Jæren/Ryfylke	791	630	69	11,0	342	54,3	5,47	242	38,4	216	34,29	103	16,0
Stavanger	1583	1116	178	15,9	591	53,0	4,57	444	39,8	370	33,15	124	11,0
Sandnes	1236	869	95	16,2	455	52,4	5,30	358	41,2	281	32,34	135	16,0
Sør-Jæren	1062	799	81	10,1	374	46,8	6,19	250	31,3	290	36,30	177	22,0
ROGALAND 2008	6315	4672	567	12,1	2384	51,0	5,40	1732	37,1	1607	34,40	765	16,0

TANNHELSEDISTRIKT	TOT	REG.	ST	GJ.SN.	DT	GJ.SN.	MT	GJ.SN.	FT	GJ.SN.	ST+DFT	GJ.SN.	DMFT
Nord-Rogaland	1643	1258	26812	21,3	1764	1,40	50	0,04	5322	4,23	33898	26,9	5,67
Sør-Ryfylke	0	0	0	0,0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,0	0,00
Nord-Jæren/Ryfylke	791	630	13573	21,5	706	1,12	25	0,04	2712	4,30	16991	27,0	5,47
Stavanger	1583	1116	24898	22,3	1361	1,22	69	0,06	3666	3,28	29925	26,8	4,57
Sandnes	1236	869	18437	21,2	1226	1,41	25	0,03	3354	3,86	23017	26,5	5,30
Sør-Jæren	1062	799	16379	20,5	1138	1,42	23	0,03	3784	4,74	21301	26,7	6,19
ROGALAND 2008	6315	4672	100099	21,4	6195	1,33	192	0,04	18838	4,03	125132	26,8	5,40

% AV 18-ÅRINGER UTEN KARIESERFARING, DMFT=0												18-ÅRINGER MED KARIESERFARING, gj.s. antall tenner med karieserfaring (DMFT)				
TANNHELSEDISTRIKT	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nord-Ryfylke t.o.m 2004	12,6	14,3	13,6	11,6	-	-	0,0	0,0	5,5	5,3	5,8	5,1	-	-	-	-
Nord-Rogaland	7,3	9,9	7,9	8,6	6,4	8,7	9,7	11,4	7,0	6,7	6,9	6,7	6,4	6,0	5,8	5,67
Sør-Ryfylke	7,6	12,6	10,5	7,8	6,5	8,3	10,3	0,0	6,3	6,0	6,6	6,1	6,5	6,8	6,3	0,00
Nord-Jæren/Ryfylke	13,2	14,6	10,6	8,4	5,8	11,4	12,3	11,0	4,7	5,5	5,8	5,7	5,8	5,6	5,6	5,47
Stavanger	16,4	16,8	13,9	15,8	5,2	14,1	12,5	15,9	4,4	4,6	5,0	4,6	5,2	5,2	5,3	4,57
Sandnes	13,1	15,8	11,9	13,3	5,8	13,6	10,2	16,2	5,4	5,4	5,5	5,6	5,8	5,6	5,5	5,30
Sør-Jæren	8,6	10,2	10,2	8,5	6,5	9,4	8,9	10,1	6,2	6,0	6,4	6,6	6,5	6,5	6,3	6,19
ROGALAND 2008	11,9	13,5	11,4	12,0	11,3	11,4	10,8	12,1	5,6	5,6	5,8	5,8	5,9	5,8	5,7	5,40
Norge	17	17	17	16	17	16	16		5	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,8	

% AV 18-ÅRINGENE SOM HAR HATT KARIES fordelt etter antall tenner																			
	2005					2006					2007					2008			
	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +	0	1 - 4	5 - 9	10 +			
TANNHELSESDISTRIKT																			
Nord-Ryfylke t.o.m 2004	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Nord-Rogaland	9	31	35	25	9	37	33	21	10	34	38	22	11	35	36	18			
Sør-Ryfylke	6	34	29	30	8	28	39	25	10	30	34	14							
Nord-Jæren/Ryfylke	11	36	34	20	11	34	39	16	12	35	35	18	11	38	34	16			
Stavanger	14	38	31	17	14	39	31	15	13	37	35	13	16	40	33	11			
Sandnes	13	32	36	19	14	36	31	20	10	38	34	18	16	41	32	16			
Sør-Jæren	9	29	38	24	9	32	34	25	9	32	37	22	10	31	36	22			
ROGALAND 2008	11	33	34	21	11	36	33	20	11	35	36	18	12	37	34	16			

% AV 18-ÅRINGENE UTEN NY KARIES, DT=0										
TANNHELSEDISTRIKT	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Nord-Ryfylke t.o.m 2004	54	56	53	56	51	58	-	-		
Nord-Rogaland	39	44	43	44	48	44	42	46	48	49,4
Sør-Ryfylke	35	47	49	47	48	43	46	39	42	0
Nord-Jæren/Ryfylke	51	47	53	47	48	48	46	51	54	54,3
Stavanger	48	55	60	55	50	51	45	49	48	53
Sandnes	47	47	50	47	46	48	45	71	48	52,359
Sør-Jæren	47	51	51	51	50	43	43	43	49	46,8
ROGALAND 2008	46	50	52	50	49	48	44	51	48,5	51
Norge	50	51	50	50	50	51	52	53		

I 2005 ble Haugesund/Karmøy tannhelsedistrikt slått sammen med Nord-Ryfylke tannhelsedistrikt til Nord-Rogaland tannhelsedistrikt. Det samme gjelder for Sør-Ryfylke og Nord-Jæren fra 2008.

TANNHELSE ROGALAND FKF	Postadresse	Telefon	Telefax
Fylkestannlegen	PB 130 4001 Stavanger	51 51 66 00	51 51 68 76
Magnar Torsvik	mob 90 17 53 08	51 51 69 07	
Ruth Linda Rasmussen	fri onsdag	51 51 68 31	
Hans-Otto Torgersen	mob 90 10 31 33	51 51 69 09	
Malik Beglerovic	mob 94 83 68 00	51 51 69 83	
Heidi Fosse		51 51 69 96	
Helene Haver	mob 99 41 07 82	51 51 69 94	
Linda Næss		51 51 69 35	
Edil K Mæland		51 51 68 30	
Torhild Tveita		51 51 69 76	
Brukerhjelp-IT avd		51 51 67 00	51 51 66 66
Brukerstøtte Opus		66 77 60 40	66 77 60 41
Brukerstøtte Digora		40 00 69 88	
Tannlegevakten (helgevakt)	Stavanger sentrum tannklinikk	51 52 33 44	
Tannlegevakten (helgevakt)	Haugesund sentrum tannklinikk	90 12 96 00	
Rogaland spesialisttannklinikken	Tastagaten 30/32 4007 Stavanger	51 53 72 50	51 53 72 51
Kjeveortoped Svein O Vikse		51 53 72 52	
Tannlege Greta Bergrem		51 53 72 56	
Oralkirurg Murwan Idris		51 53 72 58	
Tannlege Jan Ingve Helvig		51 53 72 64	
Periodontist Arne Osvik		51 53 72 66	
Tannlege Kirsti Engstad		51 53 72 70	
Overtannlege Anfinn Valland	Fylkestannlegekontoret	51 51 68 29 / 47 70 83 98	
Nord-Rogaland tannhelsedistrikt			
AMB Bogn tannklinikk	5561 Bogn	52 75 25 80	52 75 25 81
Haugesund sentrum tannklinikk	Boks 325 5501 Haugesund	52 70 77 00	52 70 77 01
Kopervik tannklinikk	Boks 253 4291 Kopervik	52 83 40 10	52 83 40 17
AMB Nedstrand tannklinikk	Boks 11 5560 Nedstrand	52 77 83 51	52 77 35 05
Norheim tannklinikk	Boks 1243 5508 Karmsund	52 84 59 90	52 84 59 99
Rossabø tannklinikk	Spannav.89 5532 Haugesund	52 72 74 39	52 72 14 45
Sand tannklinikk	Helsetunet 4230 Sand	52 79 71 72	52 79 74 26
Sandeid tannklinikk	5585 Sandeid	52 76 11 80	52 76 02 00
Sauda tannklinikk	Boks 173 4201 Sauda	52 78 89 30	52 78 89 39
Skjold tannklinikk	Vikanes 5574 Skjold	52 76 21 97	52 76 22 62
Skudeneshavn tannklinikk	Boks 10 4297 Skudeneshavn	52 82 87 01	52 82 83 24
Tysvær tannklinikk	Frakkagjerdv 100 5563 Førresfjorden	52 75 45 20	52 77 74 98
Vedavågen tannklinikk	Boks 34 4276 Vedavågen	52 84 57 00	52 84 57 01
Ølen tannklinikk	Postboks 14 5588 Ølen	53 76 85 01	53 76 86 01
Åkrehamn tannklinikk	Boks 139 4296 Åkrehamn	52 84 46 10	52 81 54 79
Overtannlege Eivind Hauge	Haugesund sentrum tannklinikk	52 70 77 07	52 70 77 01
Nord-Jæren/Ryfylke tannhelsedistrikt			
AMB Forsand tannklinikk	4110 Forsand	51 70 03 19	51 70 31 45
Hjelmeland tannklinikk	Helsesenteret 4130 Hjelmeland	51 75 03 57	51 75 05 19
Jørpeland tannklinikk	Fjelltunv. 84 4100 Jørpeland	51 74 03 90	51 74 87 30
Tau tannklinikk	Helsesenteret 4120 Tau	51 74 62 31	51 74 54 22
Overtannlege Steinar Bokn	Jørpeland tannklinikk	51 74 03 94	51 74 87 30
steinar.bokn@tannrogfkf.no			
Finnøy tannklinikk	4160 Finnøy	51 71 48 80	51 71 48 81
AMB Kvitsøy tannklinikk	4180 Kvitsøy	51 73 53 48	
Randaberg tannklinikk	Randabergv 370 4070 Randaberg	51 41 49 30	51 41 91 85
Rennesøy tannklinikk	Postboks 36 4159 Rennesøy	51 72 07 30	51 72 07 31
Sola tannklinikk	Boks 105 4097 Sola	51 65 35 10	51 65 35 16
Tananger tannklinikk	Skibmannsv.3 4056 Tananger	51 71 86 90	51 71 86 91
Overtannlege Elisabeth Langberg	Sola tannklinikk	51 65 35 42	51 65 35 16
Stavanger tannhelsedistrikt			
Bjergsted tannklinikk	Tastagt. 30-32 4007 Stavanger	51 53 32 00	51 53 32 02
Gausel tannklinikk	Boganesgeilen 9 B 4032 Stavanger	51 81 62 00	51 81 62 01
Hundvåg tannklinikk	Boks 113 4086 Hundvåg	51 85 60 10	51 59 40 20
Madla tannklinikk	Madlamarkv. 2 A 4041 Hafrsfjord	51 59 73 50	51 59 73 51
Kvernevik tannklinikk	Kvernevikv 42 4049 Hafrsfjord	51 93 40 70	51 93 40 71
Stavanger sentrum tannklinikk	Boks 130 4001 Stavanger	51 56 44 20	51 56 44 21
Tjensvoll tannklinikk	Tjensvolltorget 4 4021 Stavanger	51 93 86 60	51 93 86 61
Overtannlege Trond Strømstad	Stavanger sentrum tannklinikk	51 56 44 28	51 56 44 21
Sandnes tannhelsedistrikt			
Ganddal tannklinikk	Olabakken 5 4322 Sandnes	51 68 31 80	51 62 46 65
Hommersåk tannklinikk	Nøtteskjellv 3 4310 Hommersåk	51 97 17 90	51 97 17 91
Lura tannklinikk	Gamlev. 4 4315 Sandnes	51 96 16 20	51 96 16 21
AMB Oltedal tannklinikk	4333 Oltedal	51 61 08 05	
Sandnes sentrum tannklinikk	Holbergs gt 22 4306 Sandnes	51 60 38 80	51 60 38 81
Vikeså tannklinikk	4389 Vikeså	51 45 24 06	51 45 12 21
Ålgård tannklinikk	Rettedalen 11 4330 Ålgård	51 61 24 40	51 61 92 17
Overtannlege Øyvind Magnussen	Sandnes sentrum tannklinikk	51 60 38 88	51 60 38 81
Sør-Jæren tannhelsedistrikt			
Bryne tannklinikk	Storgt. 28 4340 Bryne	51 77 16 00	51 77 16 01
Egersund tannklinikk	Boks 368 4379 Egersund	51 46 24 50	51 46 24 51
Klepp tannklinikk	Olav Hålandsveg 2 4352 Kleppe	51 78 60 50	51 78 60 51
Nærbø tannklinikk	Lyngv 14 4365 Nærbø	51 79 99 20	51 43 41 80
Moi tannklinikk	4460 Moi	51 40 11 70	51 40 11 12
Sokndal tannklinikk	Boks 65 4381 Hauge i Dalane	51 47 44 20	51 47 61 59
Varhaug tannklinikk	Ånestadv. 17 4360 Varhaug	51 79 85 40	51 79 85 45
AMB Åna tannklinikk	Åna Kretsfengsel 4365 Nærbø	51 79 91 72	
Overtannlege Åge Hansen	Nærbø tannklinikk	51 79 99 25	51 43 41 80

OKT 2008

Alle ansatte har mailadresser etter malen fornavn.etternavn@tannrogfkf.no
www.tannhelseogaland.no

www.tannhelserogaland.no

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE